

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย

เมื่อ พ.ศ. 2512 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎร ณ หมู่บ้านหนองหอยเก่า ซึ่งมีราษฎรชาวเขาประกอบอาชีพปลูกฝิ่นและการทำไร่เลื่อนลอย จึงมีพระราชดำริให้มีการส่งเสริมอาชีพการเกษตรแก่ราษฎรในพื้นที่ กรมป่าไม้จึงจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้าไปดำเนินงานร่วมกับหน่วยพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา หมู่บ้านหนองหอยเริ่มมีผู้คนเข้ามาอาศัยมากขึ้น อีกทั้งยังมีการปลูกฝิ่นอยู่เป็นจำนวนมาก

ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2527 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรบ้านหนองหอยเก่าอีกครั้งหนึ่ง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอยขึ้น เพื่อส่งเสริมการปลูกพืชเขตหนาวทดแทนฝิ่น พัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน เพื่อให้เกิดการพึ่งพาตนเอง ตลอดจนการฟื้นฟูและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้มีความอุดมสมบูรณ์

ลักษณะภูมิประเทศ เป็นแบบภูเขาสลับซับซ้อนสูงชัน ครอบคลุมพื้นที่ 11,883 ไร่

ความสูงจากระดับน้ำทะเล 850 – 1,300 เมตร

อุณหภูมิเฉลี่ย 21 องศาเซลเซียส

ประชากร ชาวไทยภูเขาเผ่าม้ง ลีซู จีนฮ่อ และคนพื้นเมืองรวม 5 หมู่บ้าน จำนวนประชากรกว่า 3,470 คน

การดำเนินงาน

1. งานส่งเสริม

ส่งเสริมการปลูกพืชผัก ไม้ผล ภายใต้ระบบมาตรฐานอาหารปลอดภัย ได้แก่ ระบบการเพาะปลูกที่ดี (GAP) ระบบเกษตรอินทรีย์ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงและความเป็นอยู่ที่ดีแก่เกษตรกร นอกจากนี้ยังสนับสนุนกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของคนและชุมชน การอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมการปลูกป่าชาวบ้านตามแนวพระราชดำริป่า 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง การอนุรักษ์ดินและน้ำด้วยการปลูกหญ้าแฝก รมรงค์การลดการใช้สารเคมีและเฝ้าระวังการปนเปื้อนมลพิษในสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรที่สูงแก่นักเรียน นักศึกษา เกษตรกรและผู้สนใจทั่วไปนอกจากนี้ศูนย์ฯ หนองหอย ยังเป็นแหล่งปลูกผักที่สำคัญของมูลนิธิโครงการหลวง

2. งานวิจัย

- โครงการวิจัยเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการผลิตสุกรบนพื้นที่สูง
- โครงการวิจัยการอนุรักษ์และฟื้นฟูพืชท้องถิ่นเพื่อการใช้ประโยชน์ของชุมชนบนพื้นที่สูง
- โครงการศึกษาการพัฒนาชุมชนโครงการหลวงเพื่อเป็นชุมชนคาร์บอนต่ำและยั่งยืน
- การศึกษาการจัดการขยะและน้ำเสียของชุมชนบนพื้นที่สูง
- การวิจัยและฟื้นฟูป่าม่อนล่อง

ผลผลิตหลัก ผักกาดหอมห่อ ผักกาดขาวปลี กะหล่ำปลี ผักกาดหวาน คื่นช่ายฮ่องกง แรดชิโอ ขึ้นฉ่าย ผักกาดหางหงษ์ ลูกผักไชยาเต้ ผักกาดกวางตุ้ง สตรอว์เบอร์รี ราสเบอร์รี มัลเบอร์รี เคนทูกูเบอร์รี องุ่นดำไร้เมล็ด องุ่นแดงไร้เมล็ด พลัม เสาวรสหวาน อาโวคาโด

จุดเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย

จุดเรียนรู้ภายในศูนย์

- ชมแปลงการสาธิตการปลูกผักในโรงเรือน ไม้ผล ตามฤดูกาล ได้แก่
ตลอดปี : ยอดไชยาเต้ แรดชิโอ ผักกาดหอมห่อ คอสสลัด ผักกาดขาวปลี กะหล่ำปลี คื่นช่ายฮ่องกง
ไอ้คลีฟเขียว ไอ้คลีฟแดง บัตเตอร์เฮด ฟักจานบิน เรดโครอล
ตามฤดูกาล : แคร้รอต (ม.ค.-พ.ค.) สตรอว์เบอร์รี (พ.ย.-เม.ย.) องุ่น (พ.ย.-ก.พ.) พลับ (ก.ค.-ธ.ค.)
พลัม (เม.ย.-มิ.ย.) สาลี่ (ก.ค.-ก.ย.)

จุดเรียนรู้ชุมชน

- ม่อนแจ่ม เป็นจุดชมวิวยอดนิยมสามารถมองเห็นวิวภูเขาได้ 360 องศา สามารถชมวิพระอาทิตย์ขึ้นและตก ทะเลหมอกช่วงฤดูหนาว
- แปลงผักแบบขั้นบันได เนื่องจากพื้นที่เป็นภูเขาลาดชัน ชาวบ้านก็เลยทำแปลงผักแบบขั้นบันไดเพื่อให้ง่ายกับการปลูกผัก ช่วงที่สวยงามที่สุดจะเป็นกลางฤดูฝนจนถึงกลางฤดูหนาว (สิงหาคม-ธันวาคม) มีผักหลากชนิด เช่น ผักกาดหอมห่อ ผักกาดขาว กะหล่ำปลี
- วิถีชีวิตชาวเขาเผ่าม้ง ที่ยังมีการปักผ้าลวดลายต่าง ๆ มีการละเล่น เช่น การเป่าแคน โยนลูกช่วง ยิงหน้าไม้ ลูกข่างม้ง แข่งล้อเลื่อนไม้ ช่วงเทศกาลงานปีใหม่ม้ง (ธันวาคม-มกราคม) ชาวบ้านจะแต่งกายชุดประจำเผ่าสวยงามมาร่วมกิจกรรม บริเวณลานหมู่บ้าน
- จุดชมวิวดอยม่อนล่อง มีลักษณะเป็นหน้าผาสามารถมองเห็นวิวทิวทัศน์ของเมืองเชียงใหม่ และเป็นที่ตั้งของศาลขุนหลวงวิลังคะตามตำนาน

การเดินทาง

ระยะทางจากตัวเมืองเชียงใหม่ 39 กิโลเมตร ใช้ทางหลวงหมายเลข 107 (เชียงใหม่-ฝาง) ผ่านที่ว่าการอำเภอแมริมถึงหลักกิโลเมตรที่ 17 เลี้ยวซ้ายเข้าทางหลวงสาย 1096 (แมริม-สะเมิง) ประมาณกิโลเมตรที่ 15 บริเวณบ้านโป่งแยงให้สังเกตป้ายศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย ด้านขวามือให้เลี้ยวขวาระยะทางขึ้นเขาอีก 6 กิโลเมตร จนถึงที่ทำการศูนย์ สภาพเส้นทางเป็นถนนลาดยางตลอดทางรถยนต์ทุกประเภทสามารถเดินทางได้ มีรถประจำทางผ่านบริเวณทางแยกก่อนขึ้นศูนย์สายสะเมิงเหนือ-เชียงใหม่

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหนองหอย

บ้านหนองหอยเก่า หมู่ 7 ตำบลแม่แรม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ 50180

อีเมล: nonghoypf@gmail.com